

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/83/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1415213286
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Kriváňová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1415213286.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte v zložení: predsedníčka senátu: JUDr. Darina Kriváňová a členovia senátu: JUDr. Mária Hajdínová a JUDr. Michaela Kráľová, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: D. J., L.. XX.X.XXXX, dieťa rodičov: matka - K. J., trvale bytom C. XX, J., t.č. Ubytovňa V., S. X/A, J. a otec - C. J., trvale bytom D.Á. XXX, okres D., t.č. Ú. na E. P. M. D. J., o návrhu otca na zníženie výživného o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Bratislave IV č.k. 25P 307/2015-45 zo dňa 28. apríla 2016 takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25P 307/2015-45
zo dňa 28. apríla 2016 p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bratislava IV rozsudkom č.k. 25P 307/2015-45 zo dňa 28. apríla 2016 zamietol návrh otca maloletého D. J., nar. XX.X.XXXX na zníženie výživného s odôvodnením, že skutočnosť odôvodňujúca to, že je v súčasnosti otec vo výkone trestu odňatia slobody, súd nemohol vyhodnotiť ako podstatnú zmenu pomerov na jeho strane, pretože túto situáciu zapríčinil výlučne svojim zavinením a nezodpovedným konaním, keďže bol právoplatne odsúdený práve pre neplnenie vyživovacej povinnosti. Okrem toho bolo preukázané, že otec riadne výživné neplatil ani v období, keď bol zamestnaný a dosahoval príjem viac ako 3.000,-€ mesačne. Takéto správanie sa otca súd hodnotí ako nezodpovedné, pretože je jeho povinnosťou prispievať na výživu maloletého, ku ktorému má vyživovaciu povinnosť, aspoň súdom určeným výživným a nie je možné túto povinnosť prenášať na matku maloletého, ktorá si svoje povinnosti plní riadne. Je teda povinnosťou otca prispievať na výživu dieťaťa aspoň určeným výživným, ktoré súd považuje za primerané. S poukazom na to, že sa otec do nevýhodnej finančnej situácie dostal vlastným konaním a jeho nezodpovedný prístup nemôže byť na ujmu maloletého dieťaťa, súd návrh ako nedôvodný zamietol.

2. Návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava IV dňa 9.11.2015 žiadal otec o zníženie svojej vyživovacej povinnosti na maloletého D. na minimum, keďže na základe súdneho rozhodnutia nastupuje dňa 9.11.2015 na výkon trestu odňatia slobody v trvaní 1 roka. Otec tvrdil, že následkom toho, že sa dostal do výkonu trestu odňatia slobody, prišiel o zamestnanie a samozrejme, že po prepustení sa bude snažiť nájsť si zamestnanie. Vo výkone trestu je pre neplatenie výživného, pričom je pracovne zaradený a zarobí asi 120,- € mesačne s tým, že priamo ústav posielala matke adekvátnu časť z jeho príjmu ako výživné. V mesiaci február 2016 to bolo 40,26 € a v marci 32,48 €. K výpovedi dodal, že v mesiacoch november a december 2015 ako aj v januári 2016 výživné na maloletého D. ako aj plnoletého E. platil v minimálnej výške.

3. Okresný súd vychádzal zo zistenia, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, č.k. 25P 266/2013-83 zo dňa 16.6.2014 súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca zo sumy 100,- € na sumu 200,- € mesačne počínajúc dňom 1.9.2013. Zročné výživné vo výške 900,- € súd otcovi povolil splácať v mesačných splátkach po 50,- € spolu s bežným výživným. V tom čase otec pracoval v zahraničí a dosahoval príjem asi 4.200,- švajčiarskych frankov mesačne. Matka bola tiež riadne zamestnaná a dosahovala príjem (rok 2013) 569,74 € priemerne mesačne netto. Rodičia mali ďalšiu vyživovaciu povinnosť k plnoletému E. J., nar. XX.XX.XXXX. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 23.7.2014. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25P 297/2014-27 zo dňa 25.5.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 6.7.2015 súd zamietol návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti na maloletého D. z dôvodu, že nebola preukázaná zmena pomerov na strane otca, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného, keď otec bol riadne zamestnaný a jeho príjem bol asi 3.500,- € mesačne, a preto návrh zamietol ako nedôvodný.

4. Z vyjadrenia matky súd zistil, že s návrhom otca nesúhlasí, pretože otec riadne výživné neplatil ani v období, keď zarábala 3.500,- € mesačne netto. Požiadala o náhradné výživné a dlh otca na maloletého D. k marcu 2016 vo výške asi 2.800,-€ s tým, že išlo o dlžné výživné za obdobie od roku 2013. Matka je zamestnaná, dokonca bola aj povýšená a má zvýšený osobný príplatok z 80,-€ na 150,- € mesačne, a teda v súčasnosti dosahuje príjem asi 650,- € mesačne netto. Dlhy, ktoré má z minulosti, spláca postupne a za posledný rok z týchto dlhov uhradila viac ako 3.000,- €. Maloletý D. navštevuje 8. triedu základnej školy. Plnoletý syn E. zatiaľ strednú školu neukončil, pretože prepadol z telesnej výchovy, a teda v tomto školskom roku je opäť v 3. záverečnom ročníku a ďalej študovať nebude.

5. Kolízny opatrovník nesúhlasil s dôvodmi podaného návrhu otca na zníženie výživného, pretože aj keď je otec vo výkone trestu odňatia slobody a jeho možnosti pracovať a platiť výživné sú obmedzené, k návrhu na zníženie výživného sa nepripája, nakoľko zníženie výživného nie je v záujme maloletého.

6. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že otec je od 9.11.2015 vo výkone trestu odňatia slobody, nakoľko bol rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č.k. 2T 69/2015-105 zo dňa 17.8.2015 uznaný za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní jeden rok. Otec je vo výkone trestu odňatia slobody pracovne zaradený, pričom v mesiaci december 2015 mal čistý príjem 91,41 € a v mesiaci január 2016 dosiahol príjem 101,77 € netto. Z potvrdenia o príjme matky vyplýva, že v období od mája 2014 do marca 2016 dosiahla príjem 578,97 € priemerne mesačne netto. Maloletý D. navštevuje 8. triedu základnej školy, má výdavky primerané veku.

7. Okresný súd právne vec posúdil podľa § 62, § 75 a §78 Zákona o rodine a po zhodnotení zisteného skutkového stavu a jeho právnom posúdením podľa uvedených ustanovení zákona dospel k záveru, že návrh na zníženie výživného nie je dôvodný a nie je v záujme maloletého.

8. O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písmeno a/ O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože ide o konanie, ktoré bolo možné začať aj bez návrhu.

9. Proti rozsudku podal dňa 27.5.2016 odvolanie otec maloletého, ktorý nesúhlasil s rozhodnutím súdu a žiadal jeho návrhu na zníženie výživného vyhovieť. V odvolaní otec uviedol, že zmena pomerov na jeho strane nastala stratou zamestnania z dôvodu, že musel nastúpiť na výkon trestu odňatia slobody a tiež stratil možnosť návratu do tohto zamestnania po ukončení výkonu trestu. Po prepustení z výkonu trestu bude nútený sa zaregistrovať na príslušnom úrade práce a hľadať si zamestnanie na Slovensku. Otec má aj ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči synovi E. v sume 250,- eur mesačne. Jeho príjem v sume 3500,- € bol len relatívny, na čo súd neprihliadol, a preto nerozhodol správne a tiež aj v predchádzajúcom rozhodnutí súdu bol jeho návrh na zníženie výživného zamietnutý.

10. Kolízny opatrovník a ani matka maloletého sa k podanému odvolaniu otca na výzvu okresného súdu nevyjadrili.

11. Krajský súd preskúmal vec bez viazanosti rozsahom a dôvodmi odvolania § 2 ods. I, § 65, § 66, § 395 ods. I, ods. 2 zákona č. 161/2015 Z.z. (Civilný mimosporový poriadok; ďalej len C.m.p., vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. I., zákona č. 160/2015 Z.z. (Civilný sporový poriadok; ďalej len C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné a nie sú splnené podmienky pre zmenu rozhodnutia okresného súdu.

12. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

13. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

14. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

15. Vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom majú obaja rodičia a každý z nich má povinnosť prispievať na výživu podľa svojich schopností a možností, ako aj majetkových pomerov, pričom pri určení výživného sa prihliada i k tomu, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará, keďže práca a osobná starostlivosť o dieťa vynaložená jedným z rodičov predstavuje materiálnu hodnotu zodpovedajúcu finančnému príspevku druhého rodiča a rozsah tejto závisí od veku, potrieb i zdravotného stavu toho, ktorého dieťaťa.

16. Základom pre hodnotenie schopností a možností rodičov platiť výživné je zistenie ich skutočných príjmov, ako aj podkladov odôvodňujúcich záver, že tento príjem zodpovedá telesným i duševným schopnostiam rodiča, jeho skúsenostiam, plneniu jeho pracovných povinností, ako aj miestnym možnostiam jeho uplatnenia.

17. Výživným sa rozumejú náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb maloletého dieťaťa v súvislosti s jeho všestranným rozvojom a vývojom tak po stránke fyzickej, ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu týchto životných potrieb dieťaťa je rôzny a to vzhľadom na jeho vek, spôsob prípravy na jeho budúce povolanie, zdravotný stav, ale aj jeho schopnosti.

18. V danej veci otec maloletého podaným návrhom žiadal, aby súd znížil výživné na maloletého D. na minimum, keďže na základe súdneho rozhodnutia nastúpil dňa 9.11.2015 na výkon trestu odňatia slobody v trvaní 1 roka. Otec tvrdil, že následkom toho, že sa dostal do výkonu trestu odňatia slobody, prišiel o zamestnanie a samozrejme, že po prepustení sa bude snažiť nájsť si zamestnanie. Vo výkone trestu je pre neplatenie výživného, pričom je pracovne zaradený a zarobí asi 120,- € mesačne s tým, že priamo ústav posielala matke adekvátnu časť z jeho príjmu ako výživné. V mesiaci február 2016 to bolo 40,26 € a v marci 32,48 €. K výpovedi dodal, že v mesiacoch november a december 2015 ako aj v januári 2016 výživné na maloletého D. ako aj plnoletého E. platil v minimálnej výške.

19. S prihliadnutím na vykonané dokazovanie a skutočnosti, ktoré vyplývajú zo spisu, odvolací súd zastáva názor, že okresný súd správne rozhodol, keď návrh otca na zníženie výživného zamietol, pretože nebol dôvodný.

20. Podľa § 78 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

21. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

22. Zmenu pomerov možno vymedziť, ako zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúcom rozhodnutiu súdu. K zmene pomerov môže dôjsť na strane oprávneného, povinného alebo na oboch stranách. Podľa okolností konkrétneho prípadu môže ísť o subjektívne, ako aj objektívne skutočnosti, o zmenu v oblasti príjmových pomerov, výdavkov a celkových majetkových pomerov. V praxi sa najčastejšie uplatňujú dôvody, ako zmena potrieb dieťaťa z dôvodu začiatku plnenia školskej dochádzky, prechod medzi jednotlivými stupňami školského systému, zmena zdravotných pomerov, strata zamestnania, dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti a podobne.

23. Kritéria pre určenie výšky výživného sú upravené v ustanovení § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného

prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

24. Správny je záver súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu otca z dôvodu, že ak je otec v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody, túto skutočnosť súd nemohol vyhodnotiť ako podstatnú zmenu pomerov na jeho strane, pretože túto situáciu zapríčinil výlučne svojim zavinením a nezodpovedným konaním, keďže bol právoplatne odsúdený práve pre neplnenie vyživovacej povinnosti, ktorú si riadne neplnil ani v období, keď bol zamestnaný a dosahoval príjem viac ako 3.000,- € mesačne. V danom prípade ide o nezodpovedné, správanie otca v súvislosti s jeho vyživovacou povinnosťou, pretože je jeho povinnosťou prispievať na výživu maloletého, ku ktorému má vyživovaciu povinnosť, aspoň súdom určeným výživným a nie je možné túto povinnosť prenášať na druhého rodiča.

25. Odvolací súd dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre zníženie vyživovacej povinnosti na maloletého. Návrh otca na zníženie výživného aj napriek zmene jeho pomerov od poslednej úpravy výživného (z dôvodu, že na základe súdneho rozhodnutia nastúpil dňa 9.11.2015 na výkon trestu odňatia slobody v trvaní 1 roka nie je dôvodný aj s prihliadnutím na to, že od novembra 2016 táto zmena na strane otca už netrvá a má možnosť začať riadne pracovať a plniť si vyživovaciu povinnosť vo výške, ktorá bola určená predchádzajúcim rozhodnutím súdu. Je nepochybne v možnostiach otca maloletého, aby si našiel prácu buď vo svojom odbore, alebo v inom odbore v mieste bydliska, alebo v inom regióne, ktorá mu zabezpečí dostatočný príjem na to, aby mohol platiť výživné na maloletého v doposiaľ určenej výške. Samotné zníženie výšky mesačného príjmu otca s poukazom na jeho schopnosti a možnosti, vo vzťahu k zmene pomerov na strane maloletého (u ktorého v dôsledku vyššieho veku nastala zmena pomerov, odôvodňujúca zvýšenie výživného a nie zníženie výživného), nepovažuje odvolací súd za skutočnosť, ktorá by otca oprávňovala na zníženie výživného. Zároveň je potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že podstatná zmena pomerov nastala na strane maloletého, ktorá nielen tým, že je vekovo starší a potrebuje pre seba viac, s čím súvisia aj zvýšené náklady so zabezpečením jeho všetkých potrieb súvisiacich s prípravou na budúce povolanie. Miera potrieb dieťaťa je závislá najmä od jeho veku, zdravotného stavu, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobov prípravy na budúce povolanie, záľub a záujmov. Pri skúmaní potrieb oprávneného dieťaťa je nutné vziať do úvahy nielen potreby obvyklé, pravidelne sa vyskytujúce, ale i potreby vyskytujúce sa za dlhšie obdobie, prípadne, ktoré sa vyskytujú len náhodne (letné prázdniny, školské výlety a pod.).

26. Vychádzajúc z uvedených skutočností, s prihliadnutím na okolnosti prejednávanej veci v zmysle podmienok uvedených v § 78 a § 62 Zákona o rodine, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

27. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 422 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).